

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania D. B.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Warszawie
o wysokość policyjnej emerytury i renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 marca 2024 r.,
wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Romualda Dalewskiego
od rozpoznania sprawy I USK 375/23,

**oddala wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego
Romualda Dalewskiego od rozpoznania sprawy I USK 375/23.**

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Najwyższego Romuald Dalewski został wyznaczony do rozpoznania sprawy skarżącego D. B. na etapie przedsądu.

W piśmie z 22 stycznia 2024 r. pełnomocnik skarżącego wniósł o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 4 k.p.c., art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji RP, art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 14 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych albowiem

powstały wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości sędziego wynikające z orzeczeń sądu unijnego i krajowego.

Sędzia Sądu Najwyższego Romuald Dalewski nie złożył wyjaśnienia w trybie art. 52 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziego nie jest zasadny.

Sędziowie są niezawisli i nieusuwalni (art. 178 i 180 Konstytucji RP), dlatego wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy nie może być dowolne.

Żądanie wyłączenia sędziego w oparciu o art. 49 § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 4 k.p.c. nie ma podstaw, przede wszystkim dlatego, że nie spełnia się ustawowa podstawa do wyłączenia sędziego z art. 48 k.p.c. Wniosek takiej podstawy nie zawiera. Nie wystarcza sam art. 379 pkt 4 k.p.c., gdyż jest pochodny od ustawowej podstawy wyłączenia sędziego.

Gdyby zaś odczytać wniosek, że podstawa ta spełnia się ze względu na orzecznictwo krajowe i zagraniczne, to zapatrywanie to nie jest uprawnione, gdyż w sferze polskiego wymiaru sprawiedliwości źródłem prawa jest ustawa. Ustrój i postępowanie przed sądami określają ustawy (art. 176 ust. 2 Konstytucji RP).

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym wprost stanowi, że niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 29 § 3).

Status sędziów Sądu Najwyższego zgodny jest z ustawą i Konstytucją.

Kwestie sporne jakie wystąpiły w tym zakresie rozstrzygnęły orzeczenia polskiego Trybunału Konstytucyjnego, w tym wyroki: z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, z dnia 2 czerwca 2020 r., P 13/19; z dnia 7 października 2021 r., K 3/21; z dnia 24 listopada 2021 r., K 6/21; z dnia 23 stycznia 2022 r., P 10/19; z dnia 10 marca 2022 r., K 7/21.

Uchwała Sądu Najwyższego nie może być sprzeczna z ustawą. Sama w sobie nie jest też źródłem prawa powszechnego i dlatego nie zastępuje ustawy (art. 87 ust. 1, art. 176 ust. 2 Konstytucji RP).

Za właściwe należy przyjąć stanowisko, iż uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSAI-4110-1/20, nie wiąże formalnie sędziów Sądu Najwyższego, natomiast zawarte w niej myśli mogą być wykorzystywane w praktyce orzeczniczej w granicach normalnych sposobów wykładni prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21).

Ocena ta nie ulega zmianie w aspekcie wskazanej we wniosku podstawy z art. 49 § 1 k.p.c., jako że i tę sytuację oceniono negatywnie. Kwestia *iudex suspectus* ze względu na zarzuty ustrojowe nie jest nowa. Otóż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 23 stycznia 2022 r., sygn. P 10/19, orzekł:

1. Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 1805, ze zm.) w zakresie, w jakim za przesłankę mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie uznaje jakąkolwiek okoliczność odnoszącą się do procedury powoływania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest niezgodny z: a) art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

2. Art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1904) w związku z art. 49 § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 2 oraz art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

3. Art. 1 w związku z art. 82 § 1 i art. 86, art. 87, art. 88 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w zakresie, w jakim stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i wynikających z tego uprawnień takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 10, art. 144 ust. 3 pkt 17 i art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Wskazać również należy na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2020 r., sygn. akt P 13/19, w którym orzeczono, że:

Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W trybie wniosku o wyłączenie nie ocenia się orzeczeń sędziego SN Romualda Dalewskiego, w tym w aspekcie artykułu „[...]”.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

[SOP]

(r.g.)